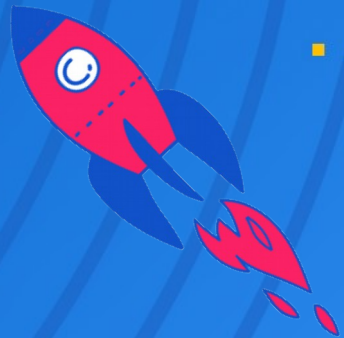

מדינת ישראל
משרד החינוך

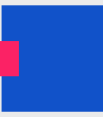

מערכת שידורים לאומית

תרבות יהודית-ישראלית לכתה ו

נושא השיעור: קין והבל – קנאת

עם המורה: **פאני עוזי**

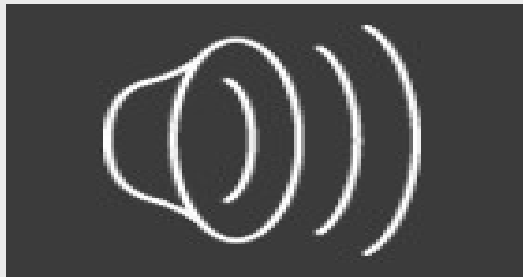
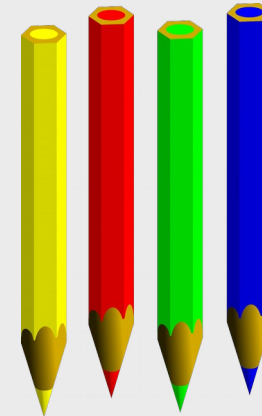

על מה נלמד היום?

- נשוחח על רגש הקנאה בחיינו
- נספר את סיפור קין והבל כפי שהוא מוצג בתורה
- נלמד מדרשים ופירושים על סיפור קין והבל
- ובפינת ההמלצות – נכתוב המלצות לקין ולהבל

מה להביא לשיעור?

פעם קרה לכם שקנאתם במישהו?

? ומהי בכלל קנאה

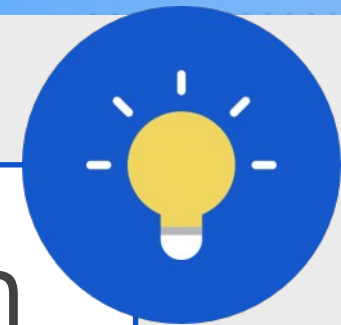
מהי קנאה?

רגש שאנחנו מרגישים כשאחרים משיגים את מה שאנחנו היינו רוצים להשיג בעצמנו או כשלמישהו אחר יש משהו שלנו אין.

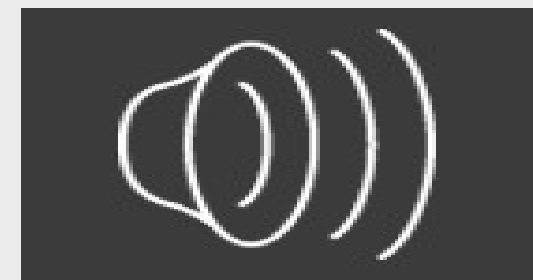

פעמים רבות הקנאה מכאיבה יותר כאשר מדובר באדם קרוב כמו אח, אחות, חבר או חברה.

(לקוח מתוך ויקיפדיה)

הביאו דוגמא למקרה של קנאה
וכתבו כיצד ניתן להתמודד עם קנאה.

רגע - חושבים!

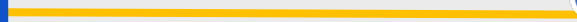
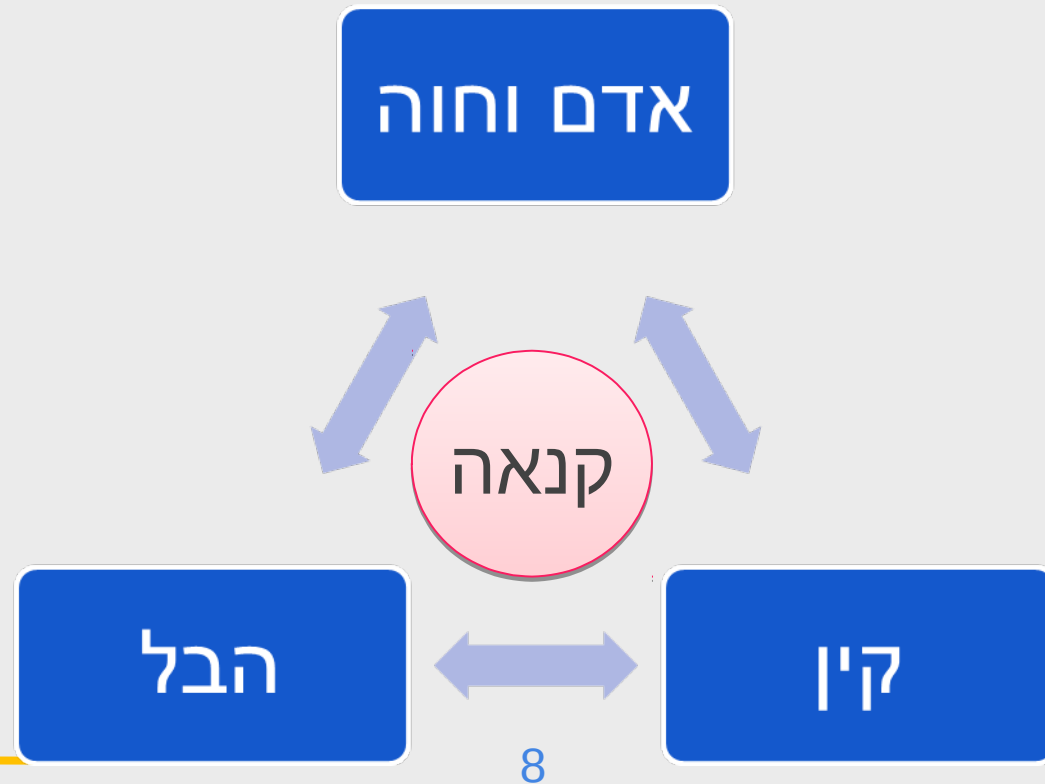

האם אפשר למנוע תחושת קנאה בין אחים?

היום נפגוש את רגש הקנאה אצל המשפחה
הראשונה בתנ"ך, ונראה כיצד רגש זה גרר
לתוצאה איומה.
פתחו ספר תנ"ך – בראשית ד

■ סיפור קין והבל - מה היה שם? **בראשית ד**

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת-יְהוָה.

ב וַתִּסֹּף לָלֶדֶת אֶת-אָחִיו אֶת-הָבֶל וַיְהִי-הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה.

ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה.

ד וְהָבֶל הֵבִיא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל-הָבֶל וְאֶל-מִנְחָתוֹ.

ה וְאֶל-קַיִן וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא נָשְׂעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו

סיפור קין והבל - מה הסיפור?

כתבו במחברת:

1. מי הבכור? – קין או הבל
2. איזו מנחה (מתנה לה') נותן קין, ואיזו מנחה נותן הבל?
 קין נותן מנחה מפרי האדמה / מבכורות צאנו
הבל נותן מנחה מפרי האדמה / מבכורות צאנו
3. לאיזו מנחה ה' מתייחס? למנחה של קין או למנחה של הבל

סיפור קין והבל - מה הסיפור?

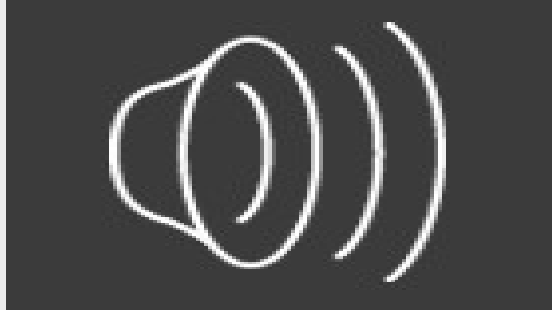
1. מי הבכור? קין
 2. איזו מנחה (מתנה לה') קין נותן לה' ואיזו מנחה הבל נותן לה'?
- קין נותן מנחה מפרי האדמה**
- הבל נותן מנחה מבכורות צאנו**
3. לאיזו מנחה ה' מתייחס? למנחה של הבל

המעשה הנורא

"וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו
וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בְּשָׂדֵה
וַיִּקַּם קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ" (ח)

א. מה חסר או לא ברור בפסוק?

ב. אילו שאלות נוספות מתעוררות בכם למקרא הפסוק?

דוגמאות לשאלות שמתעוררות:

- האם הקנאה של קין בהבל היא המניע לרצח?
- האם הרצח נעשה בכוונה תחילה?
- האם תיכנן קין לרצוח את אחיו כשנפגשו בשדה, והאם בכלל הבין מה הוא עושה?
- מה אמר קין להבל, שגרם לקין לקום על אחיו ולהרוג אותו?
- על מה שוחחו קין והבל לפני הרצח?

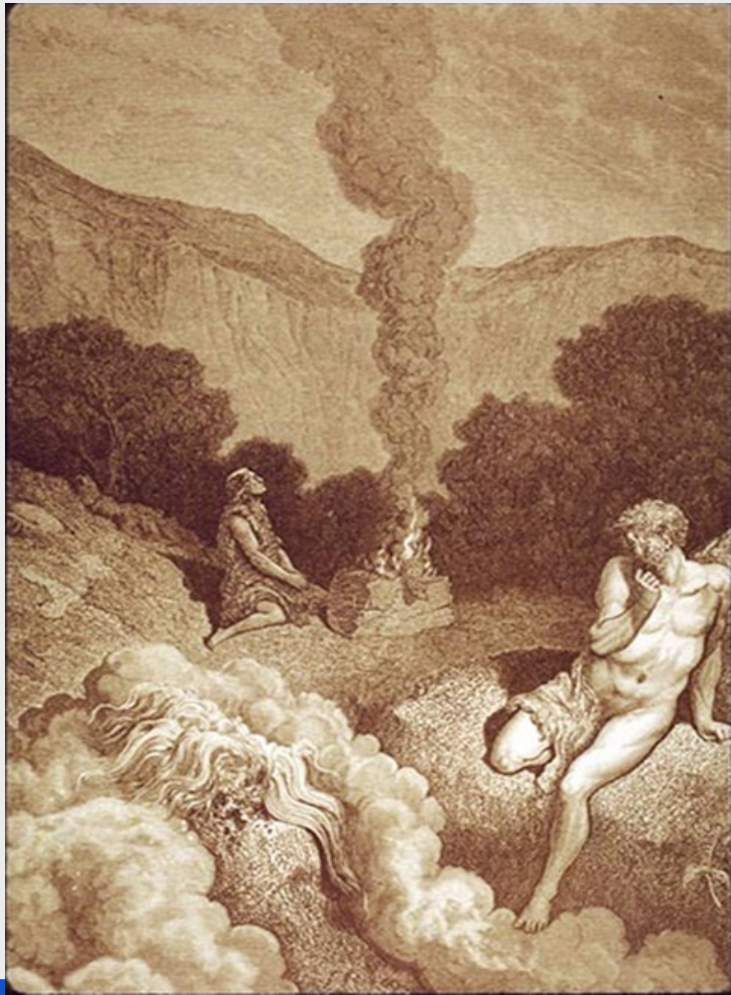
מהו מדרש?

לשורש ד-ר-ש פירושים רבים, ובהם חיפש, למד וחקר. כשאומרים
שהחכמים

דרשו את התורה, פירוש הדבר שהם חיפשו בה רמזים, למדו אותה וחקרו
אותה לעומק.

מדרשים (אגדות ותמונות) הם פירושים לפסוקי התורה, והרחבות של
עניינים המתוארים בה בקצרה בלבד.

מדרש תמונה

פול גוסטב דורה 1882-1883

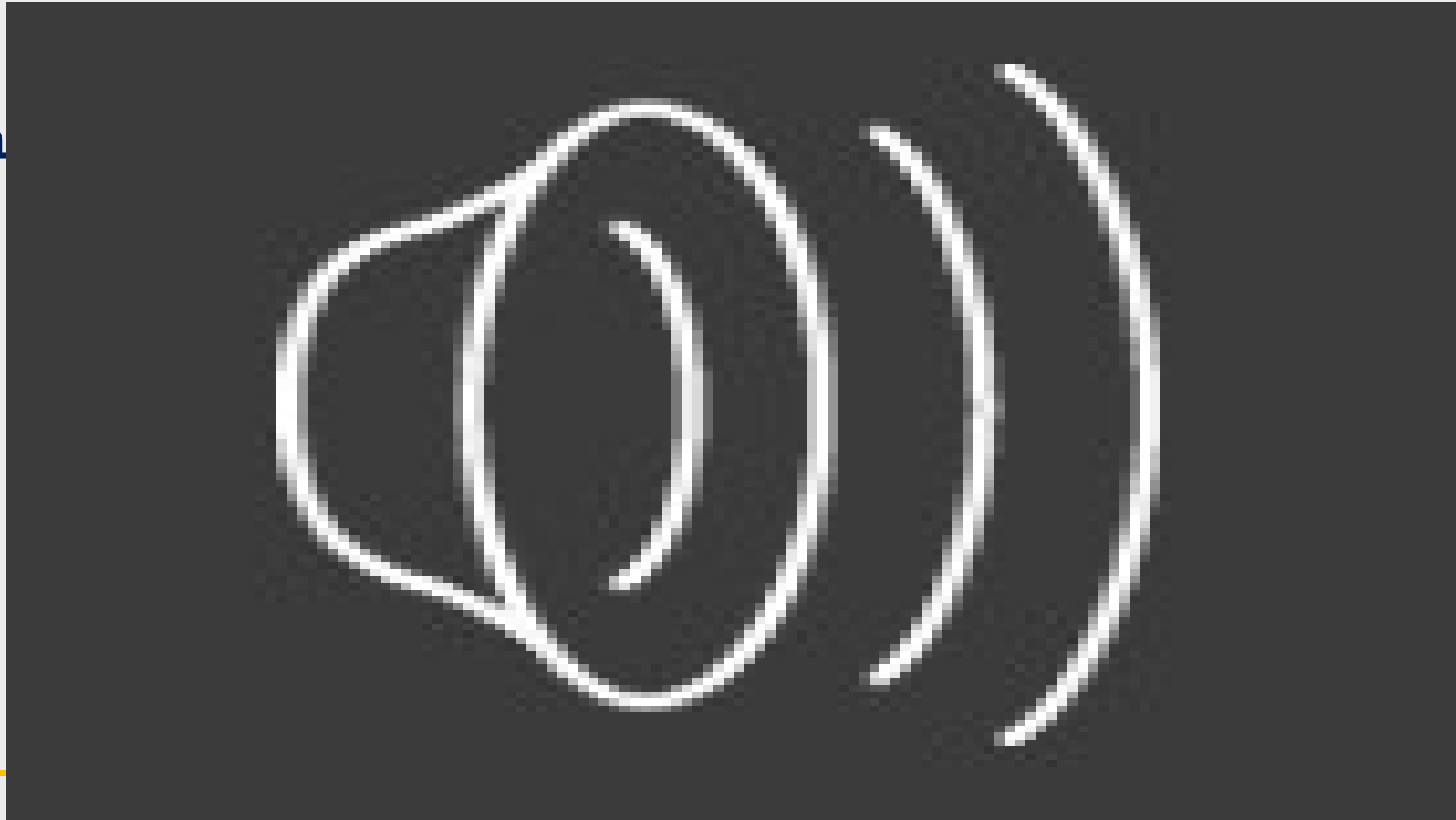
הביטו בתמונה:

- מה אתם רואים בתמונה?
- מה מרגיש קין?
- על מה הוא חושב?
- לאיזה פסוק מתאימה התמונה?

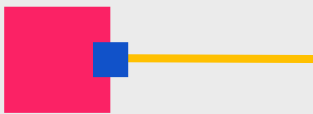
תעלומת הרצח הראשון בתולדות האנושות

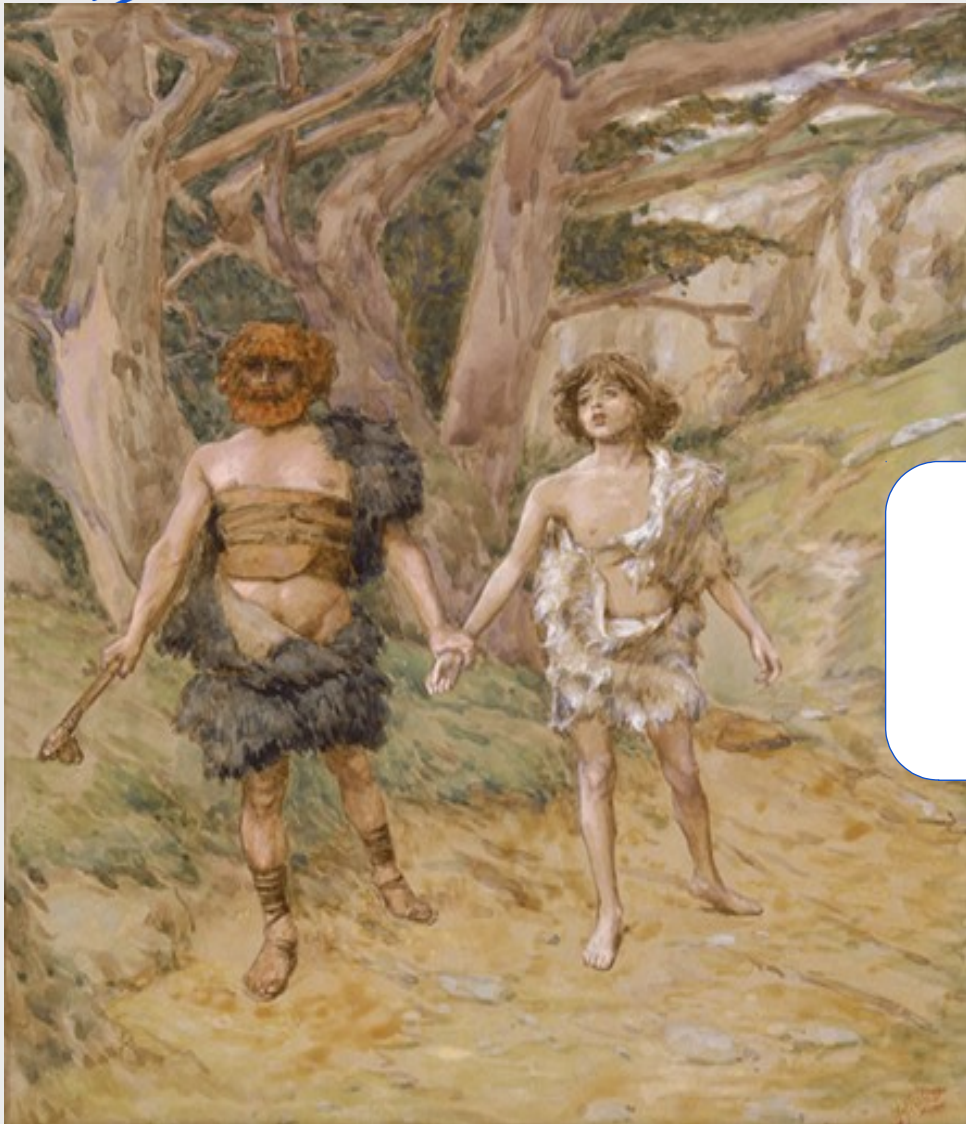
ח ויאמר קין אל הבל אחיו; ויהי בהיותם בשדה, ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו.

[...]

(בראשית ד, ח)

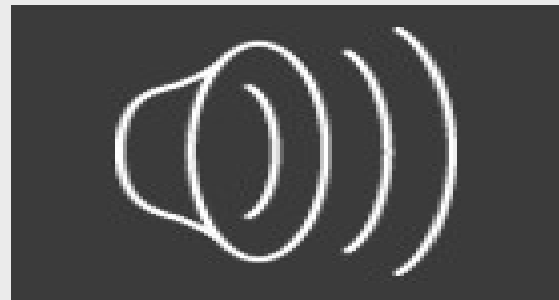

רגע של מחשבה –

נסו לשמש כפרשנים-דרשנים:
כתבו, מה לדעתכם אמר קין להבל?

ההצעה לפתרון התעלומה של חכמים (חז"ל)

"וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם" וגו'.

עַל מָה הָיוּ מְדַיְנִים (מתווכחים)?

(מדרש בראשית רבה, פרשה כ"ב, סעיף ז')

ריב על הון ושלטון - מאבקים אנושיים

"ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם (בשדה)"
על מה היו מדיינים?

אָמְרוּ: בּוֹאוּ וְנַחֲלֶק אֶת הָעוֹלָם. אַחַד נָטַל הַקֶּרְקָעוֹת וְאַחַד נָטַל אֶת הַמַּטְלָטְלוֹן.
זֶה אָמַר: הָאָרֶץ שְׂאתָה עוֹמֵד עֲלֶיהָ שְׁלִי הִיא,
וְזֶה אָמַר: מָה שְׂאתָה לוֹבֵשׁ שְׁלִי הוּא.

זֶה אָמַר: חֲלֹץ
וְזֶה אָמַר פְּרָח!

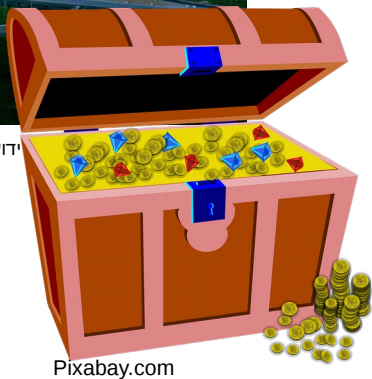
וּמִתּוֹךְ כֵּךְ "וַיִּקָּם קַיִן אֶל הַבֵּל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ"
מִדְרַשׁ בְּרַאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשׁה כ"ב, סְעִיף

ז'

מעמיקים - על מה אנשים נלחמים?

ידוע ניתן ברשיון במסגרת CC BY-SA

לאורך כל שנות ההיסטוריה אנשים נלחמים על:
שטחים (טריטוריה) ומשאבים (רכוש וקניין).
חישוב על דוגמאות של מלחמות ומאבקים
על שטחים ומשאבים.

מעמיקים - על מה אנשים נלחמים?

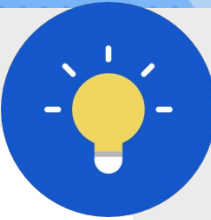
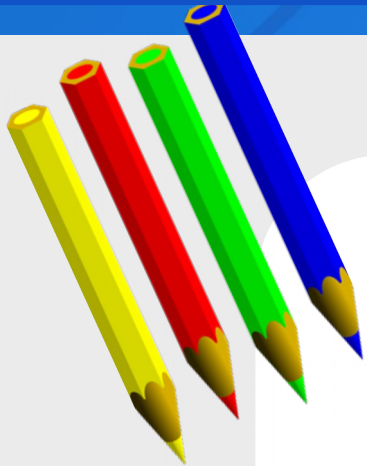

מטח : המרכז לטכנולוגיה חינוכית

מלחמות על שטחים:
הסכסוך הגרמני צרפתי על חבל הריין.
מלחמת העולם השנייה.
מאבקים על קניין:
מלחמות סחר בין ארה"ב לסין.
מאבק על המים בין ישראל ליורדן.

איך, לדעתכם, הרגיש קין עם המעשה והתוצאה? מציירים את ההרגשה

הנחיות למשימה:

1. קחו מספר נשימות איטיות ועמוקות והתרכזו ברגש עצמו.
2. בחרו צבע שמתחבר לרגש.
3. חשבו על צורות או קווים המביעים את הרגש.
4. ציירו ציור אבסטרקטי, הימנעו ממילים, פרצופים או תמונות שניתן לזהות.

למדנו היום על רגש הקנאה.
ראינו שקין לא התגבר על הרגש.
והתוצאה הייתה נוראית.
ניסינו לפתור את תעלומת השיח בין קין להבל,
באמצעות מדרשים.

פינת היועצים הצעירים

קין לאחר רצח אחיו:
פסל מעשה ידי וידאל אנרי, בגני

אילו קין והבל היו מתייעצים אתכם,

- מה הייתם מציעים לקין?
- מה הייתם מציעים להבל?

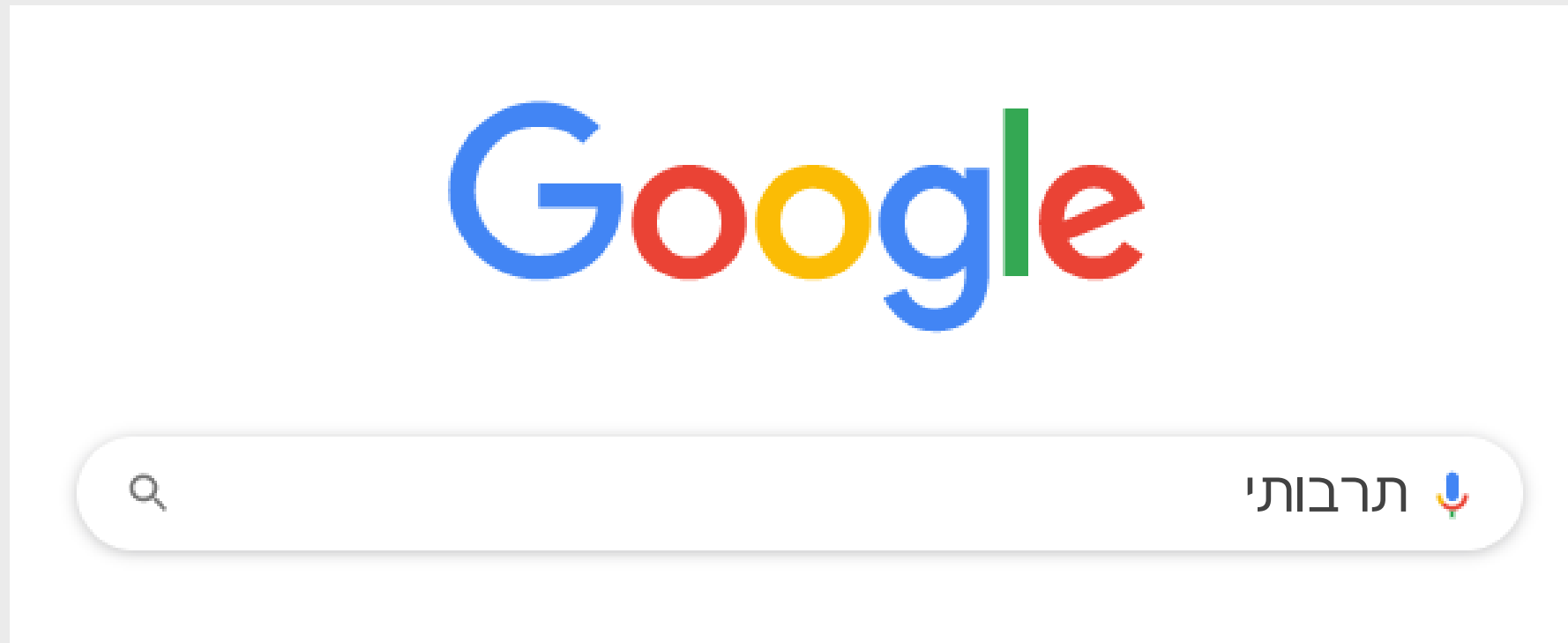

- לבדוק מדוע מנחתו לא התקבלה, ולתקן את הסיבות לכך
- להכיר במציאות ולהשלים איתה: לפרגן לאחיו
- לשתף גורם נוסף בתחושת הקנאה: הורים, אח, חבר, יועצת

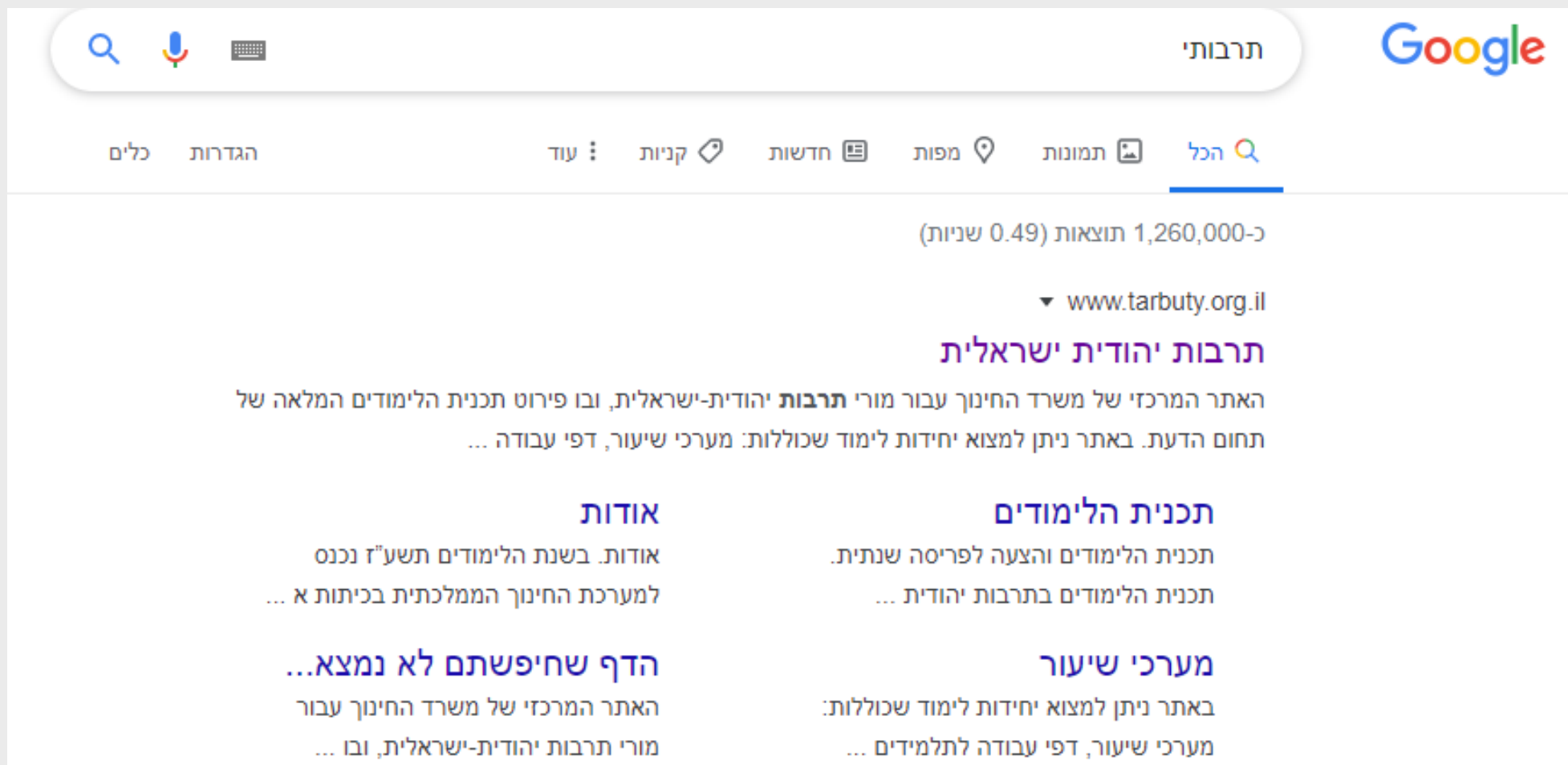
הצעות להבל

- להיות ערני לקנאת אחיו
- לשים לב ולהתייחס לאחיו
- לעודד את אחיו

דפי עבודה

דפי עבודה

תרבות

Google

הכל 🔍 תמונות 🖼️ מפות 📍 חדשות 📰 קניות 🛒 עוד ⋮

הגדרות ⚙️ כלים 🛠️

כ-1,260,000 תוצאות (0.49 שניות)

▼ www.tarbuty.org.il

תרבות יהודית ישראלית

האתר המרכזי של משרד החינוך עבור מורי **תרבות** יהודית-ישראלית, ובו פירוט תכנית הלימודים המלאה של תחום הדעת. באתר ניתן למצוא יחידות לימוד שכוללות: מערכי שיעור, דפי עבודה ...

אודות
אודות. בשנת הלימודים תשע"ז נכנס למערכת החינוך הממלכתית בכיתות א ...

תכנית הלימודים
תכנית הלימודים והצעה לפריסה שנתית. תכנית הלימודים בתרבות יהודית ...

הדף שחיפשתם לא נמצא...
האתר המרכזי של משרד החינוך עבור מורי תרבות יהודית-ישראלית, ובו ...

מערכי שיעור
באתר ניתן למצוא יחידות לימוד שכוללות: מערכי שיעור, דפי עבודה לתלמידים ...

דפי עבודה

The screenshot shows the website 'תרבות יהודית ישראלית' (Jewish Culture Israel). The navigation bar includes a search bar, a dropdown menu for 'כיתה' (Class), a dropdown for 'סוג תוכן' (Content Type), and a search box containing 'קין והבל' (Cain and Abel), which is circled in red. The main content area features a large heading 'לומדים לאורך השנה' (Learning throughout the year) and a grid of colorful icons representing various subjects and topics. On the right side, there is a vertical menu with the word 'אדר' (Adar) and a list of items: 'כסלו', 'טבת', 'שבט', 'ניסן', 'אייר', and 'סיוון'.

דפי עבודה

The image shows a grid of worksheet pages. The top row contains three pages, each with a yellow diamond icon and the text "פרשה ומדרשה". The middle row contains three pages. The first page has a blue triangle in the top-left corner with the text "כיתה 1" and a video icon with the text "סרט". The main text on this page is "ביצוע השיר 'קין'". The second page has a blue triangle in the top-left corner with the text "כיתה 1" and a video icon with the text "סרט". The main text on this page is "מדריך למורה: קין והבל", which is circled in red. The third page has a blue triangle in the top-left corner with the text "כיתה 1" and a video icon with the text "סרט". The main text on this page is "מערך למורה". The bottom row contains one page with a blue triangle in the top-left corner with the text "כיתה".

דפי עבודה

הזדהות משרד החינוך | תרבות יהודית ישראלית

נבקש מכם לעיין בשני המקורות בחברותא, ולהשיב על השאלות שלפניכם.

7

8

9

בראשית רבה

פרשה כ"ב,
סעיף ז'

ז ויאמר קין
אל הבל אחיו
ויהי בְּהִיּוֹתָם

חלק א': הטקסט המקראי: בראשית פרק ד

קראו ברפרוף בפרק: **בראשית פרק ד', פסוקים 1-8**.

1. חלקו את הפסוקים 1-8 לפי החלקים הבאים: (לציין הפסוקים במספרים).

שם החלק	מפסוק	עד פסוק

להקדים תרופה לקנאה

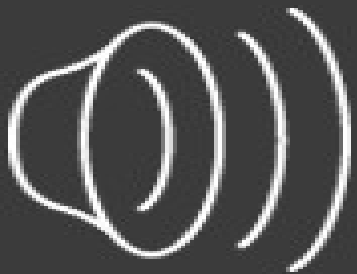
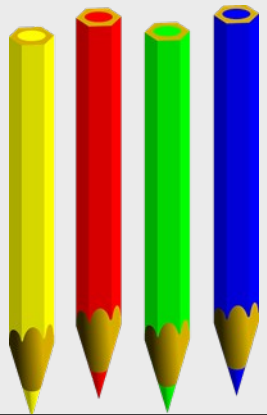
■ "איזהו עשיר השמח בלקו" (מסכת אבות, פרק ד, משנה א)

■ "איזהו גבור הכובש את יצרו" (מסכת אבות, פרק ד, משנה א)

■ "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא, יט', 18)

■ לראות את חצי הכוס המלאה

בחרו פתגם שיכול היה לסייע לקין להימנע מהמעשה הנוח
עצבו את הפתגם במחברתכם.

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח